

ULKOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 7/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välisen kauppasopimuksen hyväksymisestä sekä laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä syyskuuta 2013 lähettänyt ulkoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välisen kauppasopimuksen hyväksymisestä sekä laeiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä sopimuksen lainsäädän-

nön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta (HE 78/2013 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- yksikön päällikkö Roy Eriksson, ulkoasiainministeriö.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi kesäkuussa 2012 Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Kolumbian ja Perun välillä allekirjoitetun kauppasopimuksen sekä lait sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta. Sopimus on luonteeltaan sekasopimus, jonka määräykset kuuluvat osittain jäsenvaltioiden ja osittain Euroopan unionin toimivaltaan.

Euroopan unionin ja Andien yhteisön välisen suhteiden perustana on alueellinen pu-

itesopimus vuodelta 1993. Vuonna 2004 sovitettiin assosiaatiosopimuksen valmisteluprosessin aloittamisesta. Tammikuussa 2009 kauppaa koskevat neuvottelut eriytettiin poliittisista osa-alueista, ja neuvotteluja jatkettiin halukkaiden kumppanimaiden, eli Ecuadorin, Perun ja Kolumbian kanssa, kunnes Ecuador päätti keskeyttää neuvottelut osaltaan. Kauppaneuvottelut Perun ja Kolumbian kanssa saatiin päätökseen maaliskuussa 2010.

Sopimuksen tavoitteena on vapauttaa asteittain kauppa, palvelut, investoinnit sekä julkiset hankinnat; edistää Andien yhteisöön kuuluvien

maiden alueellista integraatiota; yksinkertaistaa kauppamenettelyjä, luoda oikeudellista varmuutta; kehittää vakaita ja ennustettavia markkinoita; parantaa menettelyiden läpinäkyvyyttä sekä vahvistaa kestävä kehitystä ja yhteistyötä.

Sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona osapuolet ovat ilmoittaneet toisilleen hyväksymismenettelyjensä päätökseen saattamisesta. Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä ehdotus laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten

väliaikaisesta soveltamisesta. Laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan suhteessa Kolumbiaan tai Peruun. Laki sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten väliaikaisesta soveltamisesta ehdotetaan tulevaksi voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana mahdollisimman pian sen jälkeen, kun Suomi on ilmoittanut sopimuksen loppumääräysten mukaisesti sopimuksen hyväksymisestä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Käsiteltävänä olevan kauppasopimuksen tavoitteena on kaupan, palveluiden, investointien sekä julkisten hankintojen asteittainen vapauttaminen. Sopimuksen läpileikkaavana teemana on kansainvälisen kaupan edistäminen kestävä kehityksen periaatteen mukaisesti.

Tavarakaupan osalta sopimuksen keskeiset hyödyt saadaan hallituksen esityksen mukaan tullien alentamisen tai poiston, kauppamenettelyiden yksinkertaistamisen, teknisten määräysten, standardien ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin lähentämisen sekä terveys- ja hygienianormien yhtenäistämisen kautta. Palveluja ja investointeja koskevat sitoumukset eri sektoreilla luovat oikeudellista varmuutta osapuolten toimijoille, ja niillä edistetään vakaiden, ennustettavien sekä tasapuolisesti mahdollisuuksia tarjoavien markkinoiden kehittymistä. Sopimus sisältää pitkälle meneviä määräyksiä julkisista hankinnoista, joilla parannetaan pääsyä osapuolten hankintakilpailuihin. Sopimus sisältää kattavasti määräyksiä henkisen omaisuuden suojan osalta, jolla varmistetaan riittävä ja tehokas teollis- ja tekijänoikeuksien suoja. Sopimus sisältää myös kattavan kestävä kehitystä käsittelevän osaston.

Sopimukseen sisältyy kaksi poliittista standardilauseketta: ihmisoikeudet sekä joukkotuhoaseiden kieltäminen. Sopimukseen sisältyy

myös lauseke, joka mahdollistaa sopimuksen soveltamisen keskeyttämisen tilanteessa, jossa sanottuja lausekkeitä rikotaan räikeästi.

Valiokunta pitää hyvänä, että institutionaalisten määräysten osalta sopimuksessa korostetaan alueellisen integraation merkitystä taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen turvaamiseksi osapuolten kesken.

Sopimuksella ei ole suoria vaikutuksia valtion talousarvioon. Sopimuksella on hallituksen esityksen mukaan Euroopan unionin ja Kolumbian ja Perun kauppavaihdolle suuri merkitys sen vapauttaessa kauppaa, palveluita, investointeja sekä julkisia hankintoja. Sopimus tarjoaa taloudellisen yhteistyön ja kaupan osalta myös Suomelle ja suomalaisille yrityksille entistä paremmat yhteistyö- ja vientimahdollisuudet Kolumbian ja Perun kanssa.

Sopimuksella ei ole välittömiä ympäristövaikutuksia. Sopimuksen keskeisiin periaatteisiin sisältyy kuitenkin kestävä talouden ja ympäristönormien kunnioittaminen ja edistäminen osapuolten kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti. Ulkoasiainvaliokunta pitää hyvänä, että sopimus sisältää kestävä kehityksen osalta myös vahvan institutionaalisen mekanismin sitoumusten valvonnasta, joka kattaa yhteistyön kansalaisyhteiskunnan edustajien kanssa.

Osapuolet sitoutuvat demokratian ja ihmis- oikeuksien edistämiseen sekä joukkotuhoaseiden

leviämisen estämiseen. Osapuolet sitoutuvat työoikeuksien suojeluun ja edistämiseen, ja sopimus sisältää myös vaatimuksia koskien työelämän standardeja. Vaikka sopimuksella ei voida katsoa olevan välittömiä yhteiskunnallisia vaikutuksia Suomessa, sillä voidaan arvioida olevan myönteistä merkitystä hyvän hallinnon, demokratian ja kansalaisyhteiskunnan vahvistumiselle Kolumbiassa ja Perussa. Valiokunta on kauppaja- ja investointisopimusten osalta johdonmukaisesti painottanut demokratian ja ihmisoikeuksien edistämistä ja työelämän standardien sisällyttämistä sopimuksiin.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella

valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä muuttamattomana.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta ehdottaa,

että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä tarkoitetun sopimuksen siltä osin kuin sopimus kuuluu Suomen toimivaltaan ja

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Timo Soini /ps
vpj. Pertti Salolainen /kok
jäsen. Jouni Backman /sd
Jörn Donner /r
Ilkka Kanerva /kok
Ilkka Kantola /sd
Saara Karhu /sd
Mari Kiviniemi /kesk
Katri Komi /kesk

Johannes Koskinen /sd
Annika Lapintie /vas
Maria Lohela /ps
Petteri Orpo /kok
Tom Packalén /ps
Aila Paloniemi /kesk
Ben Zyskowitz /kok
vjäs. Seppo Kääriäinen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Svinhufvud.